

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

66. An liceat exponere sacras Reliquis videndas, vel tangendas, ut magis
eleemosyæ accrescant? Et cursim docetur absque simonia sacras
Reliquias distrahi non posse pecuniis. Ex p. 10. t. 16. & Misc. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

non alien. Decius conf. 429. num. 18. tom. 4. Natta, conf. 639. num. 12. tom. 4. Rolandus à Valle, conf. 54. num. 2. & seg. lib. 1. Hondedeus, conf. 102. num. 71. vult. Menochius conf. 512. num. 12. Et ne deferas, videre Marium Antonium var. Refol. lib. 1. refol. 109. num. 7. vbi ex multis probat, quòd dictio, *Multis*, verificatur etiam in duobus ex ratione à me superius adducta, quòd pluralis locutio duorum numero est conueniens.

4. Ad secundum dubium superius possum etiam affirmatiuè respondere, & ita respondet dictus Martinus de San Ioseph loco citato, num. 4. sic asserens: [Penitentiam, si in el Testamento se mando dar cierta cantidad de maravedis à vn pobre, sin señalarle; podrà el Alhacaca, ò heredero repartirla entre dos pobres, por leg. omnia ex familia. §. Sed & si fundum ff. de Legat. 2. donde claramente se decide, que si habeo potestatem de Testatore eligendi unum ex familia, possum eligere duos. y por este texto dize Bartolo ibidem, que se puede hazer lo dicho; à quien siguen los modernos, teste Segura 2. ibi, numero 156. Padilla ibidem, vers. Duos de familia num. 4. & ibi Paulus de Castro, vers. Duos Sacramento, lib. 8. Selectar. supr. dict. leg. cum quidam numero 12. Anton. Gomez 2. leg. 48. Tauri, num. 48. y es comun: y añade Gomez, que el Comissario, à que dieron comission para mejorar vno de los hijos, ò descendentes, puede mejorar dos.] Ita ille. Notentur hæc omnia, quia in Auctoribus non inueniuntur nullum obuia.

RESOL. LXIV.

An distributor eleemosina ex testamento possit partem sibi applicare, si vere pauper est?

Et notatur, quod si à Confessario imponatur in penitentiam, vt quis aliquid in pauperes distribuatur, non possit satisfacere subueniendo sibi, & si possit subueniendo consanguineis. Ex parte 5. tractat. 8. Refol. 38.

1. Possè docet Sanchez in summa lib. 6. cap. 11. numero 55. nisi testator conscius illius paupertatis ipsum nominasset ad distribuendam eleemosinam inter pauperes, & ideo affirmatiuam sententiam putat esse veram, quando vel paupertas executoris testamento condito superuenit, vel si tempore testamenti aderat, ignota erat testatori. Ratio huius imitacionis est, quia cum paupertas executoris erat cognita testatori, est satis verisimile fore, vt si testator vellet partem eleemosinæ applicari ipsi executori iusto distribuere, id applicaret. Ita Sanchez.

2. Sed hæc limitatio displicet, & merito, Ioanni Sancio in Select. disput. 14. num. 18. quia in tali casu testator potuit vel ob pudorem, vel ob obliuionem, partem eleemosinæ supradicto executori non legare, qui cum expressè non sit exclusus, & aliàs pauper sit, nisi ad eleemosinas habeat cum cæteris pauperibus. Dicendum est igitur absolutè integrum esse executori testamentario, cui imperatum esset summam aliquam inter pauperes distribuere, sibi si verè pauper sit, sicut aliis pauperibus applicare, quicquid in contrarium asserat Sanchez, & ita nostram sententiam præter Sanchium, docet etiam Ledesma in summa tom. 2. tractat. 4. cap. 3. conclus. 15. vbi sic reddit rationem. [Potere potè encomendarle el repartir la limosna, no es justo el excluirle della, si es en realdad de verdad era pobre, lo qual se entienda aunque el testador fapuesse que era pobre. Declaremos ma esto, el tal testador tan solamente pretendo hazer vna obra de limosna, y esta obra de limosna se halla muy bien, aplicandose à si la limosna, pues es pobre, luego

complese muy bien con lo que mandò el testador.] Ita ille, & ego.

3. Notandum tamen est hîc cum Castro Palao tom. 1. tract. 6. disput. 2. punct. 14. num. 10. & Suarez disp. 7. sect. 1. num. 9. quòd si à Confessario imponatur in penitentiam, vt quis aliquid in pauperes distribuatur non possit satisfacere subueniendo sibi, etsi possit satisfacere subueniendo consanguineis, quia talis subuentio sibi facta esset contra intentionem Confessarii, eo quòd non sit penalis quæ ad penitentiam requiritur.

Sup. hoc sup. in Ref. 43. cunctum post med.

Pro his consanguineis in tom. 1. tr. 6. Ref. 50. §. Tertio infer. & in alio §. eius not

RESOL. LXV.

An qui habet licentiam petendi eleemosinam, possit hoc ius alteri locare? Ex p. 10. tract. 11. & Misc. 1. Refol. 41.

1. Affirmatiuè respondet Henriquez in Summa, lib. 7. c. 45. num. 5. vbi sic ait: Habens iustam licentiam, & ius vno anno petendi eleemosinas per se vel per alios; si id ius locauit alteri, quidam cogunt id quasi turpe lucrum reddi pauperibus, aut componi pro ea re. Quæ sententia non est certa; quia expressè iure non prohibetur locare; nec fit inhabilis vt pretium locationis recipiat. Ita ille. Et post illum nouissimè Martinus de San Ioseph. in monita Confess. tom. 1. lib. 2. de eleemosina, tract. 8. numero 3. sic asserens: [Quando ay licencia para pedir limosna para el edificio de algun Conuento, ò para otra obra pia, es licito arrendar à vn tercero el derecho y accion, que tenia el que facò lalicencia para pedir: porque aqui no se vende cosa espiritual y assi es licito, que los Prelados de las Religiones, que tienen proprio, para animar à los Religiosos, à que pidan con diligencia las limosnas para la Comunidad, y à que remedien las necessitates particulares proprias, se concierten con ellos, que traygan tanto al Conuento, y que lo demas que allegaren, sea para sus vlos licitos: lo qual se prueba del Derecho argumen. leg. si tibi rem. 13. ff. de prescript. verb. Hæc Martinus. Et hoc vltimum scio in Praxi exercuisse superiores cuiusdam Religionis: quod licet non damnem, non tamen approbo; quia præbetur subditis anfa petendi eleemosynas nimis importunè.

RESOL. LXVI.

An liceat exponere sacras Reliquias videndas, vel tangendas, vt magis eleemosina accrescant? Et cursum docetur absque simonia sacras Reliquias distrahari non posse pecuniis. Ex p. 10. tr. 16. & Misc. 6. Refol. 73.

1. Non desunt Doctores, qui censent, si ex præcipua intentione quæstus id facias, te mortaliter peccare: sic Nauarrus c. 17. num. 169. vers. 62. Armilla verb. Reliquia, n. 1. & Tabien. ibi. Philiarth. d. c. 9. ad finem. Azotius. lib. 9. c. 8. quæst. 7. Grassis 2. p. deois. lib. 2. cap. 14. n. 17. Mouentur ex cap. fin de Reliq. & venerat. Sanct. vbi mandatur, ne Reliquiæ exponantur venales. Clarius Trident. sess. 25. cap. 2. vbi dicit in Reliquiarum veneratione omnis turpis quæstus eliminetur. Ergo prohibet huiusmodi quæstum tanquam turpem. Et hanc sententiam præter Doctores citatos tener nouissimè Pater Ferrandus in Disquis. Reliq. l. 1. cap. 10. art. 2. vbi, me citato, sic asserit. Absque simonia SS. Reliquias distrahari pecuniis non possè docent vulgò Theologi ad vnum omnes, nul-

Sup. hoc in tom. 5. tr. 1.

Ref. 77. §.
Verum, post
med.

lo enim pretio sunt estimabiles utpote suo modo spirituales (vt loquitur Suarez acute, & doctè) quia partes sunt hominis sancti, qui fuit templum viuum Spiritus Sancti. At in hoc argumento pluribus tractando sunt Theologi, & Iureconsulti doctissimi, quos, dum tibi per otium licebit, ac libebit, non erit infuctuosum consulere, vnum tamen palcet hic te monere, videlicet, reliquias etiam aliquo modo dici vendi, vt ex Abbate iam pridem obseruatum laudati scriptores, quando exponuntur publicè adorandæ propter bonum quæstum, & vt inde copiosiores elemosynæ colligantur potius, quam vt ad pietatem populus magis magisque accendatur, nam quando spectatur lucrum, tanquam finis principalis, & pretium rei spiritualis, non velut stipendium laboris pro reliquiarum exhibitione suscepti, vel tanquam elemosynæ gratis à fidelibus oblatum in symoniæ crimen incurritur. Secus autem si alioquin, verbi gratia, ad Gloriam Dei, Sanctorum venerationem, Christianæ plebis solatium; deinde ad aliquam corporis sustentationem ea SS Reliquiarum exhibitio refertur. Hinc tamen xui nostri Apostata (Huguenotos intelligo Ecclesiæ desertores) siue per fas, siue per nefas sumpturunt occasionem venerabilium reliquiarum cultum Vigilantij animo, ac stylo traducendi. In quibus non vltimus fuit excecullatus Lutherus, cuius hæc pura, putaque mendacia, & meræ nugæ sunt. Vndecima Anti-Christi facies est, reliquiarum veneratio: bellua planè, & lucri feracissima facies. Hucusque Ferrand.

2. At Ego puto magis probabiliter in tali ostensione reliquiarum grauem culpam non committi, ratio est, quia ostensione reliquiarum solum intendis excitare videntes ad elemosynas largiores concedendas

non tamèn illos ad eas obligare. Ergo reliquias non venaliter ostendis; quia ad venalem ostensionem intercedere debebat mutua ostentio, & videntium obligatio; At in supradictis textibus solum venalis quæstus prohibetur. Ergo illa ostensio, quæ venalis non est, non est prohibita. Dices in Trident. non solum venalem quæstum, sed quemlibet turpem prohiberi; at velle ostensione Reliquiarum largiores elemosynas recipere, est turpis quæstus, ergo hic prohibetur. Respondeo in re non esse turpem quæstum, cum nulla largienti elemosynam obligatio imponatur; sed fieri turpem ex intentione: Concilium autem prohibet quæstum in se turpem, qualis erat venalis, non illum qui solum ex antecedenti, & extrinsece sit turpis. Quod inde constat; quia Concilium non intendit nouam prohibitionem inducere, sed antiquam reuocare. Inquit enim: Omnis turpis quæstus eliminetur, id est omnis, qui in se turpis sit, & prohibitus, eliminetur. Antiquus autem solum venalis quæstus prohibitus erat, ex dicto cap. fin. Ergo à Tridentino hic est solum prohibitus. Adde, solum esse prohibitum turpem quæstum, qui grauius turpis sit; at acquirere elemosynas gratis oblatas media Reliquiarum ostensione, non est quæstus turpis (altem grauius; quia non videtur grauius offendi Religio, ex eo quod ostensione Reliquiarum temporale lucrum consequi intendas. Sat est si leuiter offendatur: imò si talis temporalis acquisitio non esset per ostensionem Reliquiarum principaliter intenta, sed secundariò, nulla ibi adesset turpitudò. Et ita nostram sententiam tenet Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 2. cap. 43. n. 21. & post illum Castus Palau tom. 2. tract. 8. disp. 1. punct. 17. quibus adde etiam P. Baldellum in Theol. mor. tom. 2. lib. 3. disp. 17. num. 22.

TRACTATUS OCTAVVS

DE

CONSECRATIONE
EPISCOPORVM.

RESOLVTIO PRIMA.

An consecratio Episcoporum sit Ordo?

Et opinio negatiua assertur. Ex p. 12. tract. 1. Ref. 1.

§. 1. **M**ATERIA huius Tractatus non solum Romæ, sed etiam vbiq; terrarum est satis practicabilis; ideo visum est ad communem vtilitatè, particularem de illa tractatum perficere, & varias difficultates circa illam hinc inde apud Auctores dispersas, simul magis latè, & clarè, non sine magno labore, in vnum disponere, & ideo ad dubium propositum negatiuè respondent aliqui, vt D. Thomas in 4. dist. 24. q. 1. art. 1. quest. 2. cui addè D. Antonium 3. par. tit. 4. cap. 6. S. Bonauenturam in 3. dist. 24. 2. part. tit. 2. quest. 3. Capreol. ibid. dist. 2. 5. q. 1. art. 1. ibid. De zam dist. 23. quest. 2. & Riccardum ibid. art. 3. quest. 3. ad prim. & art. 5. quest. 2. Bartholomæum à Ledesma de

Sup. hoc
proposito
dubio in to.
5. tr. 3. Ref.
2. à lin. 1 &
hic inf. in
duabus Ref.
seqq.

Sacramento Ordinis, dub. 5. 8. 9. & 10. & in dub. 1. Sunt etiam eiusdem opinionis nonnulli Canonistæ Panormitanus c. p. ex literis de excessibus Prælatorum, Turrecremata in cap. Cleros dist. 21. num. 16. & 17. Couattuus lib. 1. variar. resolut. cap. 1. num. 15. & è Summistis Syluester in verbo Ordo 1. q. 1. dub. 3. apud Rosell. Ordo 1. num. 4. Tabiena ver. Episcoporum quest. 8. punct. 3. num. 3. ad finem. Idem docet Sotus in 4. dist. 24. quest. 2. art. 2. Nugnus in 3. par. tom. 2. quest. 80. art. 5. Candidus tomo 4. disputatiõne 4. articulo 1. dubio 2. & alij asserentes Episcopatum, pro se per additum Sacerdotio, esse Ordinem.

2. Probat hæc opinio. Primò, quia Episcopatus, prout à simplici Sacerdotio distinctus, non est potestas ad consecrandum, neque administrandum Sacerdotii consecrati. Secundò, quia aliàs essent octo Ordines Ecclesiastici. Tertiò, quia aliàs Episcopatus, vt distinctus à Sacerdotio, imprimeret peculiarem characterem. Quariò quia vnus Ordo non dependet ab alio, quantum ad necessitatem Sacramenti; ita quod non est necessarium